

מאי משמע דהאי "עובר" — לישנא דאקדומי הוא?²⁰

אמר רב נחמן בר יצחק, דאמר קרא: "וירין אחימעין דרך הכבר ויעבר את הכושי". והיינו — שהקדים את הכושי.

אביי אמר: מהכא, דכתיב: "והוא עבר לפניהם".

ואיבעית אימא מהכא: "ויעבר מלכם לפניהם וה' בראשם".

לפניה מאי מברך?

רב ששת מקטרוזיא איקלע לקמיה דרב אשי, וברוך מנ"ח. דהיינו ראשי תיבות של: "על מקרא מגילה", "שעשה נסים לאבותינו", ו"שהחיינו"^{20 21}.

לאחריה מאי מברך?

"ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והנפרע לנו מצרינו, והמשלם גמול לכל

אויבי נפשנו"²², ברוך אתה ה', הנפרע לישראל מכל צריהם".

רבא אמר בסיומא דהך ברכה: האל המושיע.

אמר רב פפא: הלכך, כיון דמר אמר הכי, ומר אמר הכי — נימרינהו לתרויהו. והכי נימא: "ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם האל המושיע".

שנינו במשנתנו: בשני ובחמישי בשבת במנחה קרוין שלשה וכו'.

הני שלשה קרואין, כנגד מי הם?

אמר רב אסי: כנגד תורה נביאים וכתובים. רבא אמר: כנגד כהנים לויים וישראלים.

והוינן בה: אם כן, דמנין הקרואין כנגד דבר כלשהו נתקן, אלא הא דתני רב שימי: אין פוחתין מעשרה פסוקין בבית הכנסת²³, ופסוק ד"וידבר ה' אל משה לאמר" עולה מן המנין, אף על פי שאין ללמוד ממנו כלום. הני עשרה פסוקין כנגד מי הם?

בשאר דברים. אבל ספירת העומר, אינו זכר לשום הנאה, אלא לעגמת נפשנו, לחורבן בית מאוינו!

וע"ע שם סי' רכ"ג, גבי ביעור חמץ, אי מברכינן עליה שהחיינו.

22. כתב המאירי, דיש מי שאומר, דחמשה לשונות האמורים בברכה זו, הם כנגד ה' פעמים שמצינו את עמלק נמסר ביד ישראל. ועיי"ש שהביא את אותם ה' פעמים.

23. הקשו התוס', הא פרשת עמלק אינה אלא תשעה פסוקין? ותיצו, דשאני פרשת עמלק, דסדרא דיומא הוא, ומפסיק עניינא ביה.

20. כתב הריטב"א, דמשמע, דאף ביום מברך שהחיינו. אבל הרמב"ם [פרק א' ה"ג] כתב, דאין מברך ביום. וביאר הגר"א [סי' תרצ"ב], דקריאת הלילה היא תחילת המצוה של יום.

21. בשו"ת הרשב"א [ח"א סי' קכ"ו] מביא שאלה, אמאי אין מברכינן שהחיינו על ספירת העומר בלילה ראשון?

והשיב, דכתוב על זה בתשובת השאלה [וכך נמצא בבעל המאור בסוף מס' פסחים], שלא מצינו ברכת זמן — אלא בדבר שיש בו שום הנאה. כגון נטילת לולב — שהוא בא לשמחה. ותקיעת שופר — לזכרון בין ישראל להקב"ה. ומקרא מגילה — דחס רחמנא עלן ופרקינן. וכן